Пролетары ўсіх краін, еднайцеся!
Комуністычная партыя (большавікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 46 (7607) | Нядзеля, 19 сакавіка 1944 г. | Цана 20 к.

Войскі 2-га Украінскага фронта 17 сакавіка штурмам авалодалі горадам Нова-Украінка, горадам Памошная.

Войскі 1-га Украінскага фронта 18 сакавіка авалодалі горадам Жмерынка.

Слава гераічнай Чырвонай Арміі, якая вызваляе совецкую зямлю ад нямецкіх захопнікаў!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршалу Совецкага Саюза КОНЕВУ

Войскі 2-га УКРАІНСКАГА фронта, працягваючы наступленне, учора, 17 сакавіка, штурмам авалодалі горадам і вялікай чыгуначнай станцыяй НОВА-УКРАІНКА, горадам і важным чыгуначным вузлом ПАМОШНАЯ, ператворанымі немцамі ў моцныя апорныя пункты сваёй абароны.

У баях за авалоданне НОВА-УКРАІНКА і ПАМОШНАЯ вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ЖАДАВА, генерал-палкоўніка ШУМІЛАВА, танкісты генерал-маёра танкавых войск КАТКОВА, палкоўніка БРЫЖЫНЁВА і артылерысты генерал-маёра артылерыі ПАЛУЗТАВА, генерал-маёра артылерыі ПЯТРОВА і генерал-маёра артылерыі ПАПОВІЧА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за вызваленне НОВА-УКРАІНКА і ПАМОШНАЯ, прадставіць да прысваення назвы «НОВА-УКРАІНСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 18 сакавіка, у 20 гадзін сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 2-га Украінскага фронта, якія авалодалі НОВА-УКРАІНКА і ПАМОШНАЯ, —дванаццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне НОВА-УКРАІНКА і ПАМОШНАЯ.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

18 сакавіка 1944 года.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршалу Совецкага Саюза ЖУКАВУ

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта сёння, 18 сакавіка, у выніку двухдзённых упорных баёў авалодалі аператыўна-важным вузлом чыгунак і горадам ЖМЕРЫНКА.

У баях за авалоданне ЖМЕРЫНКА вызначыліся войскі генерал-палкоўніка МАСКАЛЕНКА, генерал-лейтэнанта ГАЛУБОЎСКАГА, танкісты палкоўніка БЯЛЯЕВА, артылерысты генерал-маёра артылерыі ЛІХАЧОВА, лётчыкі генерал-палкоўніка авіяцыі КРАСОЎСКАГА і генерал-маёра авіяцыі КАМАНІНА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за вызваленне ЖМЕРЫНКА, прадставіць да прысваення назвы «ЖМЕРЫНСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 18 сакавіка, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га Украінскага фронта, якія авалодалі ЖМЕРЫНКА,—дванаццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне ЖМЕРЫНКА.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

18 сакавіка 1944 года.

У СОЎНАРКОМЕ СССР

АБ АЗНАМЕНАВАННІ 100-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ Н. А. РЫМСКАГА-КОРСАКАВА І ЎВЕКАВЕЧАННІ ЯГО ПАМЯЦІ

У азнаменаванне 100-годдзя з дня нараджэння вялікага рускага кампазітара Н. А. Рымскага-Корсакава Совет Народных Камісараў СССР пастанавіў:

1. Выдаць поўнае акадэмічнае выданне твораў Н. А. Рымскага-Корсакава і ілюстраваны альбом, прысвечаны жыццю і творчасці вялікага кампазітара.

2. Устанавіць Н. А. Рымскаму-Корсакаву помнік у Ленінградзе.

3. Прысвоіць імя Н. А. Рымскага-Корсакава Ленінградскай дзяржаўнай Кансерваторыі.

4. Адкрыць дзяржаўны дом-музей імені Н. А. Рымскага-Корсакава ў горадзе Ціхвіне, у доміку, дзе нарадзіўся кампазітар.

5. Дазволіць Камітэту па справах мастацтваў пры Соўнаркоме СССР устанавіць восем стыпендый імені Н. А. Рымскага-Корсакава ў размеры 400 рублёў у месяц кожная для найбольш таленавітых студэнтаў кампазітарскіх факультэтаў кансерваторый: Ленінградскай—тры, Маскоўскай—тры, Свярдлоўскай—адну, Кіеўскай—адну.

6. Прызнаць дзяржаўным здабыткам літаратурны іканаграфічны архіў, а таксама бібліятэку Н. А. Рымскага-Корсакава, якія знаходзяцца на захаванні ў Ленінградскім дзяржаўным інстытуце тэатра і музыкі.

7. Абавязаць камітэт па справах кінематаграфіі пры Соўнаркоме СССР выпусціць у 1945 годзе навукова-папулярны кінофільм аб жыцці і творчасці Н. А. Рымскага-Корсакава.

8. Устанавіць пажыццёвыя пенсіі старэйшым членам сям'і Н. А. Рымскага-Корсакава: яго сынам — Міхаілу Нікалаевічу і Владзіміру Нікалаевічу Рымскім-Корсакавым і дачцы—Надзеждзе Нікаласўне Штэйнберг у размеры 500 рублёў у месяц кожная, а таксама ўнучцы кампазітара Ірыне Владзіміраўне Галоўкінай у размеры 300 рублёў у месяц.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 18 САКАВІКА

На працягу 18 сакавіка на захад і на паўднёвы захад ад горада **Дубна** нашы войскі, працягваючы развіваць наступленне, з баямі занялі больш 50 насялёных пунктаў і сярод іх вялікія насялёныя пункты **Валковыя, Баратын, Хатын, Івашчукі, Козін, Сады, Вельке, Піратын, Таракана ў.**

На паўночны захад ад **Вінніцы** нашы войскі фарсіравалі раку **Паўднёвы Буг** і, зламаўшы супраціўленне праціўніка, авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі яго абароны **Папоўцы, Думкі, Лялетка, Вугрынаўка, Галодзькі, Курылаўка, Ніналаўка, Пікіўская Слабодка.**

Войскі 1-га **Украінскага** фронта ў выніку двухдзённых упорных баёў 18 сакавіка авалодалі аператыўна важным вузлом чыгунак і горадам **Жмерынка.**

На паўднёвы захад ад горада **Умань** нашы войскі, развіваючы наступленне, вышлі на раку **Днестр** і авалодалі горадам **Ямпаль,** а таксама з баямі занялі больш 100 другіх насялёных пунктаў, у тым ліку раённыя цэнтры Вінніцкай абласці **Чарняўцы, Пясчанка,** вялікія насялёныя пункты **Бярозаўка, Бароўна, Бабчынцы, Дзыгаўка, Гальжбіеўка, Качкіўка, Ольшанка, Батрацкае, Папалюхі, Чарномін** і чыгуначныя станцыі **Рудніца, Папалюхі.**

Войскі 2-га **Украінскага** фронта, працягваючы наступленне, авалодалі горадам і важным чыгуначным вузлом **Памошная,** а таксама з баямі занялі больш 80 другіх насялёных пунктаў, у тым ліку раённы цэнтр Кіравагарадскай абласці **Пясчаны Брод,** раённы цэнтр Одэскай абласці **Ольшанка,** вялікія насялёныя пункты **Дабранка, Нова-Станкавата, Нова-Лудкаўка, Фурманаўка, Нова-Міхайлаўка, Нікалаеўка, Антонаўка, Аннаўка, Фадзееўка** і чыгуначную станцыю **Нікольская.**

На паўднёвы захад ад горада **Бабрынец** нашы войскі, развіваючы наступленне, з баямі занялі больш 100 насялёных пунктаў, сярод іх вялікія насялёныя пункты **Сафіеўка, Віцязеўка, Лашкул, Нікола-Бабанка, Бурдзей, Браталюбаўка, Мала-Вассіяцкае.**

На **Нікалаеўскім** напрамку нашы войскі працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх занялі больш 30 насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты **Каспераўка, Спірыдонаўка, Нова-Пятроўскае, Себіна, Нова-Мацвееўка, Перасадаўка, Шэўчэнка, Пузыры, Ефімаўка** і чыгуначную станцыю **Катлярова.**

На другіх участках фронта ішлі баі мясцовага значэння.

На працягу 17 сакавіка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 31 нямецкі танк. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 37 самалётаў праціўніка.

Страты немцаў і трафеі войск 3-га Украінскага фронта за перыяд баёў з 6 па 16 сакавіка гэтага года

3-ці Украінскі фронт пад камандаваннем генерала арміі **Маліноўскага** пасля прарыву абароны немцаў на рацэ **Інгулец** і выхаду на раку **Паўднёвы Буг,** г. зн. з 6 па 16 сакавіка г. г., фактычна поўнасцю разграміў 6-ю нямецкую армію генерал-палкоўніка Халідт. Галоўнае паражэнне нанесена праціўніку за перыяд 13—16 сакавіка г. г., калі нямецкае камандаванне ў сувязі з выхадам гвардзейскай групы генерал-лейтэнанта Пліева на нямецкія тылы страціла ўсякае ўпраўленне войскамі і аддало загад — прабівацца на захад дробнымі групамі і нават адзіночным парадкам. Пасля гэтага рад калон праціўніка быў акружаны і ізалявана знішчаўся хуткімі і рашучымі дзеяннямі нашых дывізій і карпусоў, прычым знішчэнне праціўніка ішло настолькі хутка і рашуча, што праціўнік не здолеў свае адрэзаныя войскі сабраць у агульную групу, што дало нам магчымасць знішчыць іх па частках, галоўным чынам у раёне Нова-Севастопаль, Нова-Сяргееўка, Хутара Шэўчэнка і ў раёне Беразнегаватае, Яўкіна, Снігіроўка.

У гэтых баях на поўнае знішчэнне ворага поўнасцю разгромлены і ліквідаваны: 3, 97 горна-стралковыя дывізіі, 17, 123, 125, 258, 302, 294, 387 пяхотныя дывізіі, 9 танкавая дывізія; нанесены цяжкія паражэнні, у выніку чаго гэтыя злучэнні праціўніка амаль страцілі боездольнасць: 9, 15, 46, 62, 79, 304, 306, 335 пяхотным дывізіям, 23 і 24 танкавым ды-

(Працяг на 2-й стар.).

Страты немцаў і трафеі войск 3-га Украінскага фронта за перыяд баёў з 6 па 16 сакавіка гэтага года

(Працяг)

візіям і 16 мотадывізій; панеслі вялікія страты, але захавалі некаторую боездольнасць: 76, 111, 257, 370 пяхотныя дывізіі.

Страцілі амаль усю матэрыяльную частку наступныя асобныя часці: 45, 51, 53, 115, 127 і 140 артпалкі рэзерва галоўнага камандавання, 52, 77, 148, 154, 707, 711, 732, 736 і 737 артдывізіёны рэзерва галоўнага камандавання, 209, 232, 236, 238, 243, 277, 278 і 281 дывізіёны штурмавых гармат і 560 цяжкі дывізіён штурмавых гармат. Апрача таго, разгромлены 25 асобных батальёнаў: сапёрных, будаўнічых, штрафных, ахоўных, жандармскіх і маршавых, якія дзейнічалі як пяхота і кідаліся ў бой з ходу.

За гэты перыяд захоплена ў палон 13.859 нямецкіх салдат і афіцэраў, забіта і засталося на нашай тэрыторыі 36.800 чалавек.

Захоплена: танкаў 131, самаходных гармат 74, гармат 678, кулямётаў 1.646, аўтамашын 9.100 (большасць несправных), цягачоў 517, бронетранспарцёраў 115, павозак 1.500, матацыклаў 605, рацый 44, вінтовак 30.750, аўтаматаў 10.220, мінамётаў 453, складаў розных 99, чыгуначных эшалонаў з боепрыпасамі 13, паравозаў 27, мотавозаў 5, снарадаў 28.000, складаў авіябомбаў 2, агнепрыпасаў у штабелях на 1.800 вагонаў, коней звыш 2.000 і адзін рачны параход.

Знішчана і пакінута праціўнікам на нашай тэрыторыі: танкаў 144, самаходных гармат 118, гармат 540, мінамётаў 559, кулямётаў 1.458, аўтамашын 6.931, цягачоў 67, бронетранспарцёраў 88, павозак 5.724, коней 2.510, складаў розных 20, матацыклаў 120, самалётаў 10, бронецягнікоў 5.

Такім чынам 6-я армія немцаў страціла ўсяго на галоўных відах баявой тэхнікі і людскога саставу: палоннымі і забітымі 50.659, не лічачы вывезеных праціўнікам раненых, коней 4.510, гармат 1.218, мінамётаў 1.012, кулямётаў 3.134, танкаў 275, самаходных гармат 192, бронетранспарцёраў 203, аўтамашын 16.031 і многа іншай тэхнікі і сродкаў матэрыяльнага забеспячэння.

Выратаваліся толькі некаторыя штабы, якія ўцяклі, і невялікія рэшткі разбітых злучэнняў немцаў.

Кіруючую дапамогу ў справе разгрому 6-й нямецкай арміі аказваў 3-му Украінскаму фронту ўпаўнаважаны Стаўкі Вярхоўнага Галоўнакамандавання Маршал Совецкага Саюза **Васілеўскі.**

СОВІНФОРМБЮРО.

МАСКВА, КРЭМЛЬ

Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Маршалу Совецкага Саюза таварышу СТАЛІНУ

Магутныя ўдары нашай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота па разбойніцкай гітлераўскай зграі натхнілі рэчнікаў Днепра-Дзвінскага басейна, вызваленага ад нямецкіх захопнікаў, на працоўныя подвігі, на хутчэйшае аднаўленне рачной гаспадаркі Беларусі.

Самаадданай працай, дапамагаючы фронту, работнікі Днепра-Дзвінскага Ваенна-Аднаўленчага Упраўлення вырашылі дапамагчы роднай Чырвонай Арміі, Ваенна-Марскому Флоту зборам сродкаў на пабудову баявых самалётаў «Рэчнік Беларусі».

Калектыў нашага басейна сабраў з асабістых зберажэнняў 375.916 рублёў. Збор сродкаў працягваецца.

Запэўніваем Вас, таварыш Сталін, што мы прыкладзем усе свае сілы для дасягнення поўнай перамогі над ворагам і хутчэйшага аднаўлення рачной гаспадаркі.

Начальнік Днепра-Дзвінскага Ваенна-Аднаўленчага Упраўлення ГЕРОНІН.

Гомель

Начальніку Днепра-Дзвінскага Ваенна-Аднаўленчага Упраўлення тав. ГЕРОНІНУ

Прашу перадаць работнікам Днепра-Дзвінскага Ваенна-Аднаўленчага Упраўлення, якія сабралі 375.916 рублёў на пабудову баявых самалётаў „Рэчнік Беларусі“, маё брацкае прывітанне і падзяку Чырвонай Арміі.

І. СТАЛІН.

Сродкі на танк

Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «3-ці Інтэрнацыянал», Хоцімскага раёна, Магілёўскай вобласці, вырашылі пабудаваць на свае сродкі танк. Збор сродкаў распачаўся па ініцыятыве старшыні арцелі Фёдара Храмянкова і старога калгасніка Дзядзечкіна, у якога на франтах Айчыннай вайны ваюе з фашыстамі 7 сыноў.

Ад калгаснікаў паступіла ўжо 46 тысяч рублёў. У пісьме Наркому Абароны Маршалу Совецкага Саюза таварышу Сталіну калгаснікі просяць пабудаваць на іх сродкі танк і перадаць яго іх земляку танкісту Чырвонай Арміі тав. Галушка.

Выдатная ініцыятыва машыніста-лунінца тав. Краўчанкі

Поўны рамонт паравоза сваімі сіламі

Работа ва франтавых умовах на Беларускай чыгунцы паставіла перад нашай паравознай калонай задачы незвычайнага парадку. Адной з такіх важнейшых задач была арганізацыя поўнага рамонту лакаматываў сіламі комплексных брыгад калоны. Аднак гэтаму перашкаджала адсутнасць тэхнічнай кваліфікацыі ў членаў брыгад (кандуктараў, праваднікоў і інш.), коснасць некаторых паравознікаў, баязлівасць перад незвычайнасцю і навізной справы.

Старшы машыніст тав. Краўчанка, як сапраўдны наватар, смела ўзяўся за вырашэнне гэтай задачы. Ён энергічна і настойліва пачаў рыхтаваць да рамонтных работ членаў сваёй брыгады: арганізаваў вывучэнне слясарнай справы, прыцягнуў да лунінскага догляду за паравозам, сістэматычна праводзіў тэарэтычныя заняткі. Кожны член брыгады па чарзе адказваў за становішча розных частак і дэталяў машын. Такім шляхам кожны атрымліваў практычныя веды па ўстройству і рабоце лакаматываў.

Тэмпы вучобы былі хуткія. Аднойчы тав. Краўчанка выступіў на сходзе калектыва калоны, расказаў аб выкананай ім працы і ўзяў абавязацельства: увесь прамывачны рамонт паравоза зрабіць сіламі сваёй комплекснай брыгады, выканаць яго за адну змену.

Справа была новая і цяжкая. Але тав. Краўчанка з поўным усведамленнем свайго абавязку прыступіў да справы. Ён сабраў брыгаду і падрабязна пазнаёміў яе з планам рамонту. Затым тав. Краўчанка дакладна размеркаваў абавязкі сярод членаў брыгады. Сам ён са сваім памочнікам тав. Гажэнка ўзяўся за рамонт найбольш адказных частак механізма — залатнікоў і парараэмеркавальнікаў.

Майстар прамывачнага цэха быў заранёй папярэджаны аб аб'ёме рамонту, своечасова былі заказаны ў механічным цэху ўсе неабходныя дэталі. Паставіўшы машыну ў дэпо, уся брыгада дружна ўзялася за працу. За чатыры гадзіны скончыў усе арматурныя работы машыніст тав. Макарэнка, за чатыры з паловай гадзіны—т. т. Чарэтнік і Волкаў. Скончыўшы сваю справу, яны сталі дапамагаць сваім таварышам.

Роўна праз 8 гадзін былі скончаны ўсе рамонтна - слясарныя работы. Затым брыгада сама зрабіла прамыўку катла і пастаноўку люкаў. У выніку паравоз прастаяў на прамыўцы не больш, чым гэта прадугледжана тэхналагічным працэсам, і быў адрамантаван выдатна.

Услед за брыгадай тав. Краўчанка пачалі рамантаваць свае лакаматывы брыгады, якімі кіруюць старшыя машыністы тт. Мурзак, Чарнуха, Мезлякоў і другія.

Асабліва выдатным паслядоўцай тав. Краўчанкі стаў былы яго вучань старшы машыніст Міхаіл Карачка.

Выдатную ініцыятыву тав. Краўчанкі падтрымаў Нарком Л. М. Кагановіч. Ён прыслаў на імя машыніста тэлеграму. У тэлеграме адзначаецца высокі патрыятызм пачыну тав. Краўчанкі, жыццёвасць і велізарная важнасць пачатай ім справы ў прыфрантавых умовах. Нарком [ка]заў тав. Краўчанку падзя[ку] і прэміраваў яго. Тав. Л. М. [Ка]новіч прапанаваў выкары[стаць] вопыт машыніста Краўчан[кі ва] ўсіх паравозных калонах ас[обнага] рэзерва НКШЗ.

Тэлеграма наркома выкл[ікала] новы творчы ўздым сярод к[алек]тыва нашай калоны. Лік п[ас]лядоўцаў тав. Краўчанкі па[вял]ічваецца. Цяпер большасць бр[ыгад] калоны поўнасцю прымяня[юць] яго метады працы і сваімі [сі]ламі рамантуюць прымацаваныя [іх] лакаматывы.

Сваёй самаадданай пр[ацай], смелай ініцыятывай машын[іст]ы-лунінцы нашай калоны, п[ас]лядоўцы тав. Краўчанкі і чле[ны] брыгад, дапамагаюць фрон[ту. У] складаных умовах яны бе[за]лейшых перабояў водзяць па[язды] да лініі фронта, дапамаг[аюць] франтавому дэпо, да якога [пры]мацаваны. Вызваліўшыся а[д ра]монту нашых паравозаў, дэп[о ма]жа выконваць другія важны[я ра]боты.

Апрача таго, такі метад д[аз]валяе нам аказваць таварыску[ю да]памогу другім чыгуначным [і во]інскім падраздзяленням. Так, за паўтары месяцы адраман[тава]на, апрача вялікай колькасц[і] іх машын, 5 паравозаў сус[еднія] калоны, 7 манеўравых па[раво]заў суседняга франтавога д[эпо і] 6 паравозаў воінскіх часцей. [Дзя]куючы прымяненню метада [тав.] Краўчанкі калона зэканомі[ла на] рамонце паравозаў 200.000 [руб]лёў.

ПАСЫНКА[У],
намеснік начальніка кало[ны] паравозаў асобнага рэзер[ва] НКШЗ.

Баранавіцкія партызаны

Узыходзіць сонца—яны на пасту. Заходзіць сонца—яны таксама на пасту. Баранавіцкія патрыёты ўдзень і ўночы не спыняюць напружанай, жорсткай барацьбы з крыважэрнымі нямецка-фашысцкімі акупантамі.

Гэта сіла дзейнічае ўсюды. Народныя мсціўцы высочваюць і знішчаюць нямецкія эшалоны, якія гадзюкаю паўзуць да лініі фронта. Удары па варожых камунікацыях, бадай, што самы масавы від барацьбы. Вось весткі толькі пра тры атрады.

У лютым атрад імені Шчорса падарваў 5 эшалонаў, атрад імені Кірава таксама 5, атрад імені Сталіна—9. Больш 500 фрыцаў не даехалі да фронта. Дзесяткі танкаў, гармат, аўтамашын, боепрыпасы і амуніцыя не будуць служыць зверу - разбойніку: іх скрышыла сіла народнае помсты.

Наўсямесна ў Баранавіцкай вобласці чутны магутныя выбухі на чыгунках. Штодзённа ляцяць пад адкос паязды з тэхнікай і жывой сілай ворага, ірвуцца рэйкі, разбураюцца чыгуначнае палатно, вадакачкі, сувязь.

Сіла народнага руху—у многагранпай, рознастайнай па формах барацьбе партызан. Каб сарваць рух нямецкіх аўтамашын па шасе, партызаны атрада імені Калініна ў адзін дзень узрываюць тры масты. Атрад імені Катоўскага накіроўвае свой удар на другі ўчастак шасе. Ён узрывае два масты, мініруе шасе—і тры аўтамашыны ўзлятаюць у паветра, разбураецца сувязь праціўніка працягласцю ў 5 кіламетраў. Гэты-ж атрад канцэнтруе сілы і налятае на вузкакалейную чыгунку, якую немцы скарыстоўваюць для гаспадарчых мэт. З боем партызаны разбураюць паравозы, вагоны, пуцявую гаспадарку, знішчаюць дзесяткі гітлераўцаў.

Складаную аперацыю ажыццявілі партызаны з атрада імені Варашылава. Добра падрыхтаваўшыся, яны ўзарвалі чыгуначны мост у той момант, калі праз яго ішоў ваенны эшалон. Двайны ўдар закончыўся вялікім поспехам. Немцы панеслі вялікія страты ў людзях і тэхніцы. Некалькі дзён не маглі яны распачаць аднаўленне разбуранага маста.

Не прайшло і некалькі дзён, як варашылаўцы падрыхтавалі і нанеслі другі магутны ўдар па ворагу. У адным з гарадоў вобласці яны ўзарвалі электрастанцыю, абсталяванне якой поўнасцю знішчана.

Сіла баранавіцкіх партызан, як і ўсіх беларускіх патрыётаў-змагароў, у іх храбрасці і раптоўнасці пры нападах на ворага. У ноч на 6 сакавіка партызаны з атрада імені Дзяржынскага наляцелі на гарнізон нямецкіх коннікаў. Фрыцы не чакалі такога сюрпрыза і замітусіліся, як ачумелыя. Куля народнай помсты дагаляла іх усюды. Пяцьдзесят тры забітыя і 20 параненых немцаў засталося на вуліцах, 20 нямецкіх салдат і афіцэраў здаліся ў палон. Партызанам дасталіся трафеі: ротны мінамёт, ручны кулямёт, 3 аўтаматы, 31 він[тоўка], вялікая колькасць патрона[ў і ка]ксней, 8 павозак і каштоўны[я да]кументы. Захоплены склад х[ар]чавання і склад з маёмасцю.

У апошнія дні немцы [кінулі] супроць баранавіцкіх пар[тызан] вялікія сілы. Адбываюцца я[ж]кія баі. Фашысты хочуць па[ра]лізаваць дзейнасць народных м[сці]ўцаў, захапіць дарослае насе[ль]ніцтва і гвалтам пагнаць яго ў [Гер]манію на катаргу, а таксам[а мо]білізаваць у сваю армію. З [гэтай] мэтай яны бамбардыруюць м[ірныя] сёлы, партызанскія лясы. [Поў]насцю знішчаны вёскі Ра[...], Арцішэўкі і многія іншыя. [Фа]шысцкія варвары хочуць за[па]лохаць людзей. Але стойкасць [пар]тызан непахісная. На зве[рствы] ворага совецкія патрыёты [адка]ваюць яшчэ больш знішчал[ьнымі] ўдарамі. Партызаны смела в[ыступ]аюць на абарону насельні[цтва].

Для гвалтоўнай мабілізац[ыі ў] вёску А. прыбыў атрад гіт[лераў]цаў. Партызаны атрада «Н[епера]можны» пад камандаванне[м Ба]расіма П. імкліва ўварва[ліся ў] вёску, завязалі бой і сарва[лі ак]цыю акупантаў. Семнаццаць [забі]тых і некалькі дзесяткаў н[араней]ных, у тым ліку двух ня[мецкіх] камандзіраў, пакінулі тут [гітле]раўцы.

Суровага жыцця поўны [дні] баранавіцкіх партызан. І [на] крок не адступяць па[рты]занскія мсціўцы, не пахіснецца іх [воля] да барацьбы, да свяшчэннай [пом]сты крывавым нямецкім р[азбой]нікам.

П. КАВАЛ[...]

У вызваленых Журавічах

Прайшло 3 з лішкам месяцы, як Чырвоная Армія вызваліла наш раён. У вёсцы і ў раённым цэнтры Журавічы на кожным кроку сляды нямецкіх злачынстваў. Пры сваім адступленні з Журавіч немцы разбурылі і спалілі 200 дамоў, у тым ліку будынак сталінскай школы, бальніцы, ветлячэбніцу.

У 1941 годзе нямецкія банды расстралялі ў Журавічах 400 ваеннапалонных, а 1 студзеня 1942 года зрабілі яшчэ адно страшэннае злачынства — расстралялі 176 мірных жыхароў. Усяго нямецкія бандыты знішчылі ў нашым раёне і пагналі на катаргу ў фашысцкую Германію больш 2.000 жыхароў.

Гітлераўцы расстралялі старшыню калгаса ордэнаносца Клюева, старшыню калгаса імені Розы Люксембург Немчанку, настаўніка Жураўскага, настаўніцу Румянцаву, 2-гадовую дачку нашага партызана Румянцава і другіх. Фашысцкія нягоднікі знішчылі больш 6.000 дамоў і розных пабудоў. Яны сцёрлі з твару зямлі нашы квітнеючыя вёскі Рыскоў, Каменку, пасёлак Лужок, Махавую, Свержань, спалілі палову Абідавіч. Гэтыя звяры разбурылі 67 калгасаў, две МТС, дзесяткі школ і дамоў сацкультуры.

Страты, прычыненыя калгасам, складаюць 63 мільёны рублёў, а ўсяго па раёну 273 мільёны рублёў. Мы гэтага не забудзем і не даруем! Адпомсцім фашыстам!

Працоўныя Журавіцкага раёна, не шкадуючы сіл, дапамагаюць Чырвонай Арміі. З усёй энергіяй аднаўляюць яны народную гаспадарку. У фонд абароны, на ўзбраенне Чырвонай Арміі за кароткі тэрмін сабрана 224.000 рублёў. Апрача таго ў фонд абароны наступіла 5 тон зерня і 15 тон бульбы. Многія нашы калгасы і сельсоветы ўнеслі ў фонд Чырвонай Арміі дзесяткі тысяч рублёў. Па Доўскаму сельсовету, напрыклад, наступіла 19.270 рублёў, па Курганскаму—14.887 рублёў.

Нашы калгасы па-баявому рыхтуюцца да веснавой сяўбы, каб атрымаць у гэтым годзе высокі, ваенны ўраджай. На 10 сакавіка было засыпана ў насенныя і страхавыя фонды 4.678,8 цэнтнера зернавых, 243,5 цэнтнера тэхнічных культур, 23.140 тон бульбы. На поле вывезена 2.935 тон гною.

Калгасы «Баявік», Бахансказа сельсовета, імені Варашылава, Курганскага сельсовета, поўнасцю засыпалі насенныя і страхавыя фонды. Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Новы свет», Зімніцкага сельсовета, пасля таго, як пазнаёміліся з загадам таварыша Сталіна да 26-й гадавіны Чырвонай Арміі, засыпалі за адзін дзень 4,5 тоны зерня, прадалі дзяржаве 6 цэнтнераў хлеба і вывезлі на поле 147 вазоў гною. З такім-жа поспехам рыхтуецца да сяўбы калгас «Чырвоны пуцілавец», які спаборнічае з калгасам імені Чкалава.

Хуткімі тэмпамі аднаўляецца разбураная сельская гаспадарка і прамысловасць. Адноўлены Дзедлаўскі спіртзавод, 6 прамысловых арцеляў, 58 калгасаў, две МТС, 32 школы. Працуюць 2 бальніцы, 6 амбулаторый і фельчарскіх пунктаў.

З дапамогай чырвонаармейцаў у раённым цэнтры Журавічы адбудавана 100 дамоў.

Такі пачатак вялікай працы. Не паслабляючы тэмпаў, мы будзем працаваць, каб як мага хутчэй залячыць раны, нанесеныя нашай гаспадарцы фашысцкімі цемрашаламі.

А. КАЗІМІРАЎ,
сакратар Журавіцкага РК КП(б)Б.

Залечваюцца раны

43 школы, дзве больніцы, 8 медпунктаў, 156 калгасных пабудоў спалілі немцы ў Васілевіцкім раёне, Палескай вобласці. Да 1.000 чалавек совецкіх людзей пагналі немцы з гэтага раёна ў рабства.

Чырвоная Армія выгнала немцаў з Васілевіцкага раёна. Зараз у раёне аднаўляецца народная гаспадарка. З 62 калгасаў ужо аднoўлены 59. Пушчан у ход райпромкамбінат, працуюць дзесяткі школ, у іх навучаецца больш 3.000 дзяцей. У школах створана 16 піонерскіх атрадаў.

Комсамольцы дапамаглі адрамантаваць будынак сярэдняй школы ў Васілевічах. Адкрыўся раённы клуб. У ім праведзена больш 20 дакладаў і гутарак, а таксама некалькі вечароў мастацкай самадзейнасці.

Створана 48 гурткоў па вывучэнню кнігі таварыша Сталіна «Аб Вялікай Айчыннай вайне Совецкага Саюза». Гурток калгаса «Залатая Дуброва» — лепшы ў раёне.

* * *

Пры Васілевіцкай МТС арганізаваны курсы трактарыстаў. На іх навучаецца больш 50 чалавек моладзі.

Падарунак з Башкірыі

Некалькі дзён таму назад у Гомель на імя абласнога ўпраўлення працоўных рэзерваў прыбыла пасылка з Башкірыі. Вучні адной з школ фабрычна-заводскага навучання сталіцы Башкірыі —Уфы—прыслалі 20 камплектаў інструментаў. Падарунак перададзены рамясловаму вучылішчу водпікаў.

Гомельскія рамяслоўцы гэтым інструментам рамантуюць ложкі для інтэрната.

Чакаецца яшчэ адна партыя інструментаў і варштатаў.

Змагаемся за высокі ўраджай

Кожны дзень з франтоў Айчыннай вайны даносяцца да нас радасныя весткі аб паспяховым прасоўванні Чырвонай Арміі на захад. Нашы слаўныя воіны крок за крокам вызваляюць совецкую зямлю ад нямецка-фашысцкіх акупантаў. Поспехі Чырвонай Арміі радуюць і натхняюць усіх нас. У нашым калгасе—небывалы патрыятычны ўздым. Аднаўляючы разбураную ворагам гаспадарку, калгаснікі і калгасніцы ўзмацняюць дапамогу фронту, уносяць з сваіх асабістых зберажэнняў сродкі на будаўніцтва авіяэскадрыллі «Калгаснік Палесся», прадаюць хлеб і іншыя прадукты дзяржаве, змагаюцца за ўзорную падрыхтоўку да веснавой сяўбы.

Мы поўнасцю засыпалі насенне ў колькасці 35 тон. У гэтым годзе, апрача засеяных 300 гектараў азімых, мы засеем 400 гектараў яравых культур. Сяўбу яравых мы разлічваем правесці ў сціслыя тэрміны. На палявых работах у нас будзе працаваць каля 350 чалавек, 113 коней і 12 валоў.

З першых дзён аднаўлення нашага калгаса мы правільна арганізавалі сваю працу. У кожнай брыгадзе створана па 5 звенняў. Брыгады і звенні спаборнічаюць за лепшую падрыхтоўку да сяўбы. Брыгада Антося Казака падрыхтавала ўсе плугі, бораны, калёсы, даўно засыпала насенне, добра даглядае коні.

Звяно Ганны Засімовіч—дэпутата раённага совета дэпутатаў працоўных—і да вайны славілася ў калгасе. Цяпер гэта звяно таксама трымае першынства ў калгасе, з новай сілай і энергіяй рыхтуецца да сяўбы тэхнічных культур. Калгасніцы звяна ўжо сабралі 2 тоны попелу і 2 цэнтнеры птушынага памёту. Добра рыхтуецца да сяўбы і звяно Гелі Шляк. Звяно будзе засяваць пяць гектараў ільну. На гэту плошчу яно ўжо сабрала паўтары тоны попелу і два цэнтнеры птушынага памёту. Усяго ў гэту вясну звенні засеюць 20 гектараў ільну і 15 гектараў канапель.

Добра арганізавана праца ў будаўнічай брыгадзе. Брыгада пабудавала ўжо дзве канюшні на 150 галоў, валоўнік на 30 галоў, свіран на 200 тон зерня. У калгасе пабудавана таксама выдатная лазня, у якой можа за дзень памыцца 150—200 чалавек. На будаўніцтве асабліва вызначаюцца калгаснікі Іван Трыкіша, Нічыпар Данільчанка і Клім Белаглавек.

Мы ведаем, што наша самаадданая праца ў тыле па аднаўленню калгаса і лепшай падрыхтоўцы да сяўбы з'явіцца новай крыніцай прадуктаў сельскай гаспадаркі для нашай дзяржавы, а гэтым самым мы павялічым наступальную магутнасць Чырвонай Арміі, узмоцнім удары нашых войск па ворагу. Вось чаму мы змагаемся за лепшую падрыхтоўкі да сяўбы, каб узорна яе правесці і заваяваць высокі ўраджай.

Мірон ДЗЕНІСЕНКА,
старшыня калгаса
імені Варашылава,
Нараўлянскага раёна.

Медыцынская дапамога насельніцтву

Немцы спалілі або разбурылі ўсе медыцынскія ўстановы ў Суражскім раёне, Віцебскай вобласці. Насельніцтва было пазбаўлена самай элементарнай медыцынскай дапамогі.

З першых дзён вызвалення раёна ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў пачалося аднаўленне больніцы, медыцынскіх пунктаў, аптэкі. Адкрыта ўжо больніца на 25 ложкаў і раённая дзіцячая кансультацыя. Працуюць раённая амбулаторыя, аптэка. Два ўрачэбныя ўчасткі і тры фельчарскія пункты абслугоўваюць калгасы.

Насця

На паўднёвым краі выспы, што лягла сярод балота, узвышаюцца драўляныя дамы. Раней у іх жылі трактарысты, цяпер засталіся толькі іх жонкі з малымі дзецьмі ды старыя. Цёмнай асенняй ноччу ля аднаго з дамоў спынілася фурманка. Ад фурманкі адлучылася чалавечая постаць, і праз мінуту пачуўся дробны бразгат у вакно. Скрыпнулі дзверы і жаночы голас спытаў:

— Хто тут?

— Свае, Насця, адчыні!

— А, гэта вы прыехалі.

— Так, прыехалі. Што ў вас чуваць?

— Усё ў парадку.

Жанчына расчыніла дзверы і двое, што знаходзіліся ля фурманкі, пад рукі ўвялі ў пакой трэцяга, незнаёмага. Яго правялі ў маленькі пакойчык і пасадзілі на ложак. Жанчына падала яму вады. Пры блеклым святле газоўкі можна было разгледзець незнаёмага. На ім быў доўгі сялянскі кажух, шапка-вушанка, а на нагах—незвычайныя з саматканага сукна бахілы. Рыжая барада спадала да грудзей. Чалавек нагадваў сабой казачнага паляшука і не выклікаў асаблівай падазронасці. Толькі вочы свяціліся сухім бляскам, ды доўгія тонкія пальцы на руках паказвалі на тое, што чалавек гэты не звычайны.

З такой-жа паспешнасцю, як і з'явіліся, людзі бясшумна зніклі ў цемры ночы. Жанчына праводзіла іх, закрыла дзверы і зноў вярнулася ў пакойчык. Яна дапамагла незнаёмаму распрануцца, направіла пасцель. Чалавек быў стомлены. Ён згарнуў самакрутку, пакурыў моцнага самасаду і заснуў. Але спаў ён неспакойна. Яго ўсё яшчэ трывожыў жах перажытага. Прастрэленая нага не давала яму супакою.

Усю ноч прасядзела Насця над хворым. На досвітку яна закрыла пакойчык і заваліла дзверы розным ламаччам. Ніхто не павінен ведаць, што тут знаходзіцца чалавек.

Марудна, у трывозе праходзілі шэрыя дні. Чалавек мала-па-малу ачуняў. Насця рыхтавала яму ежу, рабіла перавязкі, некалькі разоў тайком прыводзіла фельчара. Час-ад-часу па начах заходзілі таварышы. Яны прыносілі харчаване, тытун і апошнія навіны, расказвалі аб партызанскіх справах і непрыкметна знікалі.

Вакол было неспакойна. Немцы, як шакалы, шнырылі па вёсках, забівалі людзей, рабавалі дабро. Колькі дзён таму назад пайшоў у вёску да сваякоў стары паштар Кісель і не вярнуўся. Знаёмыя людзі бачылі, як яго злавілі і павесілі немцы. Плакала жонка паштара, плакалі малыя дзеці. Насця лавіла трывожныя чуткі, але нічым не выдавала сваёй трывогі.

...Немцы наляцелі на выспу нечакана. Яны акружылі ўцалелыя дамы і прыступілі да сваёй улюбёнай справы—забойстваў і рабаўніцтва. Насця ўвіхалася ля печы, калі да яе ўляцела суседка.

— Ой, Насцечка, прапалі!

— ?!

— Хавайся, немцы!—устрывожана крыкнула яна і маланкай вылецела з пакою.

Насця папярэдзіла хворага, надзела абшарпаную світку, абкруціла парванай хусткай галаву і выйшла на ганак. Яна глянула навокал і замёрла: па балоту бег, размахваючы рукамі, стары Дубік, а за ім гналіся два фашысты. Адзін з іх прыпаў на калена і стрэліў. Стары пахіснуўся, хапаючы рукамі паветра, і зваліўся на зямлю. З другога боку, проста на яе, ішоў доўгі, як жэрдка, немец. За ім, як сабака, спяшаўся паліцэйскі. Насця сабрала ўсю сілу волі, каб нічым не выдаць сябе. Немец і паліцэйскі зайшлі ў пакой. На падлозе стаялі лужыны вады у беспарадку ляжалі раскіданыя рэчы. Спалоханымі вачыма глядзелі з печы дзеці. Немец павёў вачыма, заглянуў у суседні пакой, дзе быў такі-ж беспарадак, і прахрыпеў:

— Млека, яйкі...

Жанчына, не зводзячы з прышэльцаў вачэй, узяла з акна і працягнула жбанок з малаком. Немец схапіў жбанок, узяў кубак, наліў у яго малака і працягнуў жанчыне. Жанчына здагадалася, у чым справа, і паспрабавала малако. Немец яшчэ раз акінуў вачыма пакой і выйшаў. За ім палеўся паліцэйскі.

На сэрцы ў Насці адлягло, але не надоўга. Праз некалькі мінут у пакой зноў уляцелі тры фашысты. Яны патрабавалі «шпек» і пачалі пераварачваць усё ўверх дном. Сэрца жанчыны ёкнула, калі фашыст зайшоў у кладоўку, з якой вёў ход да хворага. Але дзверы былі добра замаскіраваны пад сцяну. Фашыст нічога не заўважыў і з лаянкай пакінуў пакой. За ім пайшлі астатнія.

Жанчына супакоілася толькі тады, калі немцы пакінулі выспу. Чалавек быў выратаван. Праз месяц ён адчуў сябе лепей, і таварышы забралі яго з сабой.

Калі прышла вясна, Насця сустрэла гэтага чалавека. Ён хадзіў самастойна, апіраючыся на сукаватую палку. Чалавек моцна паціснуў ёй руку. Усведамленне таго, што яна, простая жанчына, у мінулым трактарыстка, укладвае сваю частку ў агульную справу барацьбы з заклятымі акупантамі, напоўніла сэрца Насці радасцю і гонарам.

І заўсёды, калі я праходжу праз выспу,—успамінаю гэтую простую, але мужную і рашучую жанчыну, маці дваіх дзяцей.

* * *

Чалавек, аб якім мы расказалі, быў пазней вывезены на самалёце з партызанскага краю на вялікую зямлю і зараз працуе на адказнай дзяржаўнай рабоце. Патрыётка Насця і зараз знаходзіцца на акупіраванай тэрыторыі, дзе дапамагае народным мсціўцам граміць нямецкіх захопнікаў.

ПІЛІП К.

Партызанскі край.

Другі нумар часопіса „Беларусь“.

У гэтым годзе пад рэдакцыяй Л. Александроўскай, А. Багатырова, П. Броўкі, Ц. Гарбунова, П. Глебкі (намеснік рэдактара), І. Гурскага (адказны рэдактар), А. Жэбрака, Е. Зайцава, Я. Коласа, К. Крапівы, А. Куляшова, М. Лынькова, К. Саннікава, М. Танка, Е. Уралавай і К. Чорнага пачаў выходзіць на беларускай і рускай мовах двухмесячны грамадска-палітычны і літаратурны часопіс «Беларусь». Першы нумар вышаў 1 студзеня 1944 года.

Днямі ў Маскве здадзены ў друк другі нумар часопіса «Беларусь». На яго старонках змешчаны артыкул сакратара ЦК КП(б)Б таварыша Панамарэнка «Ленін і Сталін — творцы беларускай дзяржавы». У артыкуле «Моладзь у партызанскай барацьбе» сакратар ЦК ЛКСМБ таварыш Зімянін расказвае аб гераічнай барацьбе маладых беларускіх патрыётаў у тыле ворага супроць нямецкіх захопнікаў.

У часопісе на розныя тэмы выступаюць прафесары і акадэмікі. Акадэмік Перцаў змясціў артыкул пад назвай «Кастусь Каліноўскі», прафесар Дабрынін — «Слава дзядоў». Аўтар расказвае аб гераічных традыцыях продкаў беларускага народа па матэрыялах «Слова аб палку Ігараве». Акадэмік Жэбрак піша аб гатунках сельскагаспадарчых культур у Беларусі.

У раздзеле «Літаратура» надрукаваны вершы, нарысы і апавяданні беларускіх паэтаў і пісьменнікаў. Сярод іх вершы народнага паэта БССР Якуба Коласа «Лясам Беларусі», Пятруся Броўкі—«Беларускі фронт», Максіма Танка — «Роднае слова», апавяданні Кузьмы Чорнага — «Папялішча», Іллі Гурскага — «Сустрэча» і іншыя.

«Канстанцін Заслонаў» — пад такім загалоўкам надрукаваны нарыс Алеся Каратая. Аўтар прысвячае свой нарыс бясстрашнаму сыну беларускага народа, Герою Совецкага Саюза Канстанціну Заслонаву, імя якога будзе жыць у вяках.

У раздзеле «Старонкі гісторыі» змешчаны артыкул «За адно з Масквой», у якім расказваецца аб сумеснай барацьбе рускага, украінскага і беларускага народаў супроць чужаземных захопнікаў. Апрача таго змешчаны нататкі аб Крычаўскім паўстанні, якое было арганізавана Васілём Вашчылай у 1740 годзе супроць польскіх паноў.

Елена Аладава ў артыкуле «Мастакі ў дні Айчыннай вайны» расказвае аб выстаўцы твораў беларускіх мастакоў, якая адкрылася ў Маскве ў Трэц'якоўскай галярэі і прысвечана 25-годдзю БССР.

Другі нумар часопіса «Беларусь» добра, па-мастацку аформлены. У ім змешчаны рэпрадукцыі карцін беларускіх мастакоў: заслужанага дзеяча мастацтваў БССР Ахрэмчыка — «Паседжанне бюро ЦК КП(б)Б у Лёзне, пасля выступлення па радыё таварыша Сталіна 3 ліпеня 1941 года», мастака Паўлоўскага — партрэты сакратара ЦК КП(б)Б таварыша Панамарэнка і Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР таварыша Наталевіча.

Другі нумар часопіса «Беларусь» пасля выхаду яго з друку будзе распаўсюджаны сярод працоўных Беларусі.

Наша франтавая брыгада

(Гутарка з народным артыстам БССР, двойчы ордэнаносцам В. І. Владамірскім)

З пачуццём вялікай радасці даведаліся мы, што брыгада Першага Беларускага Дзяржаўнага ордэна Працоўнага Чырвонага Сцягу драматычнага тэатра выклікана для абслугоўвання вызваленых раёнаў Беларусі. Перад брыгадай была пастаўлена задача: за самы кароткі тэрмін падрыхтаваць праграму для лепшага абслугоўвання насельніцтва Беларусі і часцей Беларускага фронта. І вось у складзе 10 чалавек наша франтавая брыгада прыбыла ў Гомель. Прыехалі заслужаныя артысты БССР К. Ф. Быліч, С. М. Станюта, артысты В. А. Краўцоў, Л. А. Ермоліна, З. Я. Ліцкая, С. М. Глікман, В. В. Гаратаў, З. К. Скачкоўская, кіраўнік брыгады А. Г. Гайдарын, мастацкае кіраўніцтва ўскладзена на мяне.

У рэпертуары нашай брыгады: сцэна з п'есы К. Крапівы «Партызаны» (хата Рыгора), яго-ж драматычны эцюд «Валодзін гальстук» і вадэвіль Янкі Купалы «Прымакі». Перад пачаткам праграмы ідзе араторыя «Добры дзень, родная Беларусь» на тэксты беларускіх паэтаў.

Брыгада дала ўжо 4 канцэрты ў часцях Чырвонай Арміі. Канцэрты вельмі цёпла прымаюцца байцамі і афіцэрамі. У далейшым мы будзем абслугоўваць насельніцтва Гомеля, Нова-Беліцы, Добруша, Мозыра, Рэчыцы і другіх вызваленых пунктаў.

Мне хочацца некалькі расказаць аб рабоце нашага старэйшага ў Беларусі драматычнага тэатра. За час Айчыннай вайны тэатр капітальна аднавіў 12 п'ес старога рэпертуара і выпусціў 9 новых спектакляў. Сярод іх п'еса беларускага драматурга Еўгенія Рамановіча «Палешукі».

Зараз тэатр працуе над новым рэпертуарам. Гэта вечар, прысвечаны Янку Купале, і вечар старых беларускіх вадэвіляў. Асабіста я працаваў над ролямі Горлава ў п'есе «Фронт», Трыстана ў п'есе «Сабака на сене» і Бергендала ў п'есе «Урок жыцця». Усе гэтыя ролі прынеслі мне вялікае творчае задавальненне.

Зараз маё палкае жаданне — стварыць на сцэне творчы вобраз героя барацьбы за нашу родную Беларусь.

Воднікі Прыпяці аднаўляюць свой флот

МОЗЫР, 18 сакавіка. (БЕЛТА). За годы вайны дно Прыпяці прыняло дзесяткі параходаў, барж і кацераў. Некаторыя былі затоплены камандамі летам 1941 года, другія знішчаны партызанамі, трэція ўзарваны немцамі пры бегстве.

Ледзь адгрымелі баі, на Прыпяць прышлі сапраўдныя гаспадары—совецкія воднікі. Пачалося адраджэнне флота і суднарамонтных прадпрыемстваў.

Падняццё і рэстаўрацыя параходаў даручаны калектыву аднаўленчага атрада № 6 галоўнага інжынера Рэнкель. Пачаліся пад'ёмныя работы. Рабочыя брыгады Іовенка, працуючы ў ледзяной вадзе, раней тэрміну паднялі з дна вялікі буксірны параход.

Дзесяткі іншых суднаў і барж вернуты да жыцця брыгадамі рамотнікаў і зараз гатовы да навігацыі.

Два месяцы таму назад тэрыторыя майстэрняў суднарамонтнай базы ўяўляла руіны. Абломкі сцен, комінаў, варонкі ад бомбаў—такую спадчыну пакінулі немцы.

Зараз на папялішчах пабудаваны і працуюць сілавая станцыя, пушчаны ў ход станочнае абсталяванне, кавальскі цэх, сталярная майстэрня. Адкрыты сталовая, інтэрнат.

Лютаўскі план падняцця і будаўніцтва калектывам выканан на 102 процанты. У гэтым заслуга інжынера Рэнкель, механіка Кароль, брыгадзіраў Венгрына, Баклей і ўсяго калектыва аднавіцеляў.

Дакументы чалавечага гора

Гэтыя радкі нельга чытаць без хваляванія. Гэта жывыя дакументы людскога гора. Пісьмы дзяўчат і хлопцаў, пагнаных немцамі з Беларусі ў праклятую Нямеччыну на рабства.

Арыгіналы гэтых пісем, якія рознымі шляхамі дайшл да адрасатаў, пераплецены ў адну кнігу. Розны почарк, рознае чарніла. Але пачуцці аднолькавыя. Гэта пачуцці помсты, праклянця ворагу.

У нямецкім прыгоне пакутуе беларуская дзяўчына Маня. Яна піша:

«Усяго нас на гэтай фабрыцы працуе 21 дзяўчына з совецкай радзімы. Цяжкая ў нас праца і рукі не бяруцца што-небудзь рабіць. Сумна, ой, як сумна! Нічога не міла. Нават на свет не хочацца глядзець. Усе толькі і робяць, што плачуць. Нядаўна памёр наш дарагі таварыш Пеця І, мабыць, усіх нас чакае гэткі лёс».

Ці вось яшчэ адна вытрымка з пісьма другой дзяўчыны:

«Ой, такая дасада, што нават неахвота жыць на свеце. За што мне такія пакуты, за што я сюды трапіла? Я нікога тут не бачу, толькі адных гэтых праклятых немцаў».

Кормяць на нямецкай катарзе страшэнна. Дзяўчаты пішуць:

«Два разы ў дзень даюць толькі суп і такі дрэнны суп, што дома яго і свінням не далі-б».

Да некаторых паштовых картак прыкладзены фатаграфіі. Знясіленыя, пакутлівыя твары. На грудзях — драўляная бірка: «ОСТ», што азначае з усходу, руская.

Неспакойна ў нямецкім тыле, і аб гэтым гавораць пісьмы нашых совецкіх людзей, якія трапілі ў нямецкую няволю. Іван Р., напрыклад, піша:

«Часта, амаль кожную ноч, тут ідзе град».

Няцяжка здагадацца, пра які град піша Іван Р. Гэта бомбы, якія падаюць на галовы немцаў у Берліне і другіх гарадах Германіі.

Перад намі жывыя дакументы чалавечага гора.

Воін Чырвонай Арміі, забі немца, які заняволіў тваю сястру, вызвалі яе з палону!

С. ЕФІМАЎ.

ПА СОВЕЦКАМУ САЮЗУ

НАВІГАЦЫЯ НА ДОНЕ

Адкрылася навігацыя на Доне. Дакладна па раскладу буксірны параход «Ока» павёў уверх па Доне дзве баржы, гружаныя будаўнічымі матэрыяламі.

Услед за параходам «Ока» ў першы рэйс вышлі судны «Ленін» і «Красны Дон». Пачаўся рэгулярны пасажырскі рух на лініях Растоў—Багаеўскае і Растоў—Старачаркаскае.

ФАБРЫКА АКУЛЯРНАЙ ОПТЫКІ

На ўскраіне Новасібірска з'явілася новая для Сібіры вытворчасць—фабрыка акулярнай оптыкі. Вытворчасць павялічваецца з месяца ў месяц. Асвоены выпуск высокаякаснага шкла для акуляраў тыпу «Меніск», наладжваецца выпрацоўка акулярных апраў з адыходаў мясцовага завода. Фабрыка датэрмінова завяршае квартальную праграму.

ВЫКАНАЛІ ГАДАВЫ ПЛАН

МТС Курскай області выканалі гадавы дзяржаўны план рамонту трактараў. Перадавыя станцыі абавязаліся падрыхтаваць звыш плана 158 машын.

СЕЮЦЬ ЗВЫШ ПЛАНА

На 5 дзён раней тэрміну і на 25 дзён раней мінулагодняга калгасы Ашхабадскай області (Туркестан) выканалі план сяўбы каласавых. Многія калгасы сеюць звыш плана.

АДНАЎЛЕННЕ ДОМІКА-МУЗЕЯ ШЧОРСА

У горадзе Сноўску, Чарнігаўскай області, дзе нарадзіўся слаўны палкаводзец Нікалай Шчорс, аднаўляецца разбураны немцамі музей яго імені. Дырэктар музея тав. Барматаў — былы настаўнік Шчорса — збірае і прыводзіць у парадак уцалеўшыя экспанаты і кнігі, якія хаваліся ў доміку-музеі. Вялікі ўдзел у яго аднаўленні прымае грамадскасць горада. (ТАСС).

Міжнародная інфармацыя

Амерыканскі друк аб поспехах Чырвонай Арміі

НЬЮ-ЁРК, 18 сакавіка. (ТАСС). Амерыканскі друк прысвячае наступленню Чырвонай Арміі на Украіне шматлікія артыкулы, у якіх вітае слаўныя перамогі совецкіх войск.

Газета «Нью-Ёрк Таймс» піша, што рускія арміі, якія перарвалі галоўныя камунікацыі немцаў на Украіне, цяпер поўнасцю выкарыстоўваюць выгаду становішча. Стратэгія, вытрымка і арганізацыя совецкіх войск робяць вялікае ўражанне. На радзе ўчасткаў адступленне немцаў ператвараецца ў панічнае бегства. Відавочна, піша газета, гіганцкая совецкая мятла вымятае немцаў з Украіны. Газета асобн[а] падкрэслівае тыя абставіны, шт[о] наступленне Чырвонай Арміі ра[з]віваецца хуткімі тэмпамі, нягл[е]дзячы на бездарожжа. Адзначыў[]шы, што нядаўна Гебельс выка[]заў страх перад падыходзячы[м] утаржэннем войск саюзнікаў, га[]зета піша: «Саюзнікі павін[ны] апраўдаць такія страхі ваенны[мі] ўдарамі, якія сакрушаць герма[н]скую армію».

На думцы газеты «Вашын[г]тон пост», «спробы немц[аў] утрымацца на Украіне праваліл[і]ся і дорага абыйшліся ім у лю[]дзях і ў тэхніцы».

Нарвежскія колы аб пазіцыі Фінляндыі ў пытаннях вайны

ЛОНДАН, 16 сакавіка. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што, па заяве паінфармаваных цесна звязаных з урадам Нарвегіі колаў у Лондане, было-б вельмі шкада, калі-б Фінляндыя адхіліла ўмовы Совецкага Саюза адносна перамір'я, таму што «такога роду весткі мелі-б не толькі трагічныя вынікі для фінскага народа, але і зрабілі-б немагчымым удзел Фінляндыі ў пасляваенным супрацоўніцтве па[]між другімі скандынаўскімі кра[і]намі. Нарвежскія колы зус[ім] ясна заяўляюць, што добрыя а[д]носіны з Совецкім Саюзам з'я[ў]ляюцца неабходнай умовай д[ля] супрацоўніцтва краін поўнач[ы]. Калі Фінляндыя палічыць за ле[п]шае застацца ў ліку дзяржа[ў], якія сумесна ваююць на ба[ку] Германіі, то яна рызыкуе пад[з]ліць лёс апошняй».

ДЗЕЯННІ АВІЯЦЫІ САЮЗНІКАЎ

ЛОНДАН, 18 сакавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, вялікія злучэнні амерыканскіх бамбардыроўшчыкаў у суправаджэнні знішчальнікаў зрабілі 17 сакавіка налёт на прамысловыя аб'екты ў Паўднёвай Германіі. На свае базы не вярнуліся 22 амерыканскія бамбардыроўшчыкі і 13 знішчальнікаў.

НАЛЁТ НА ВЕНУ

ЛОНДАН, 17 сакавіка. (ТАСС[)]. Галоўны штаб войск саюзнік[аў] у Італіі аб'явіў, што сёння ўдзе[л] амерыканскія бамбардыроўшчы[кі] «Лятаючая крэпасць» зрабілі н[а]лёт на Вену.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: гор. Гомель, вул. Вароўскага, 10.